

Investigating the effective methods of teaching physical education skills-workshops in the era of Corona

Hamidreza Jalili*¹ | Ali ghanbari² | Hamid Khajebayati³

1. Corresponding author•Assistant Professor of Education in Qom Province. . E-mail: dr.hr.jalili@gmail.com
2. Education teacher trainer of Qom province. E-mail: alighanbari1991@yahoo.com
3. Assistant Professor of Education in Qom Province. . E-mail: hamidkhaje@gmail.com

Article Info

Article type:

Research Article

Article history:

Received 29 November 2024

Revised 9 January 2025

Accepted 10 January 2025

Published 14 January 2025

Keywords:

Skill-workshop courses,

Physical education,

Corona era.

ABSTRACT

Objective: The aim of the current research was to investigate the effective methods of teaching physical education skill-workshop courses in the Corona era. Therefore, the research method is applied in terms of purpose and mixed in terms of data collection method. The tools of data collection are interviews and questionnaires.

Methods: This research is of a mixed type in terms of the certainty of information, which is in the qualitative stage of a fundamental (exploratory) type. In the first stage, the research is qualitative and the data collection method is interview. In the quantitative stage, the research method is descriptive-survey and the method of collecting information is a questionnaire. In the qualitative phase, the statistical population is educational experts and physical education professors with at least 10 years of work experience, and in the quantitative phase, all the physical education professors in Qom province in 2019 (350 people), the sample size in the qualitative phase is theoretically sufficient (about 20 Also, the sample size in the quantitative stage was determined based on Morgan's table (184 people), the sampling method was purposeful in the qualitative stage and random in the quantitative stage. The tool for collecting information is a researcher-made questionnaire. First, based on a qualitative approach, an interview of educational experts and physical education professors in Qom province is conducted, and a questionnaire is designed based on them.

Results: Finally, the conclusion has been reached that the weak point of teaching skill-workshop courses in physical education in the era of Corona is things such as the up-to-date equipment and facilities of the workshop, practicing lessons at home in accordance with the teaching topics, the level of familiarity with educational aids, the motivation of the topics The topics of skill-workshop courses for online practice at home are educational and informative, as well as solutions such as providing classified educational videos, organizing an educational social network in corona conditions, planning to avoid interference with online educational classes, and allocating an educational budget for scholars.

Conclusion: In order to provide training materials, design teaching methods by the scholars themselves, continuous evaluation of scholars in online classes, having the educational content of skill books with sufficient richness, continuous feedback of the lecturer from scholars in the training sessions, etc., in order to improve the situation of teaching courses Workshop skills can be provided.

Cite this article: Jalili, hamidreza. Ghanbari, ali. & Khajebayati, hamid. (2024). Investigating the effective methods of teaching physical training skills-workshops in the era of Corona, Jahesh, 2 (3), 53-68.

© The Author(s).

Publisher: Gorgan Branch, Islamic Azad University.

بررسی راهکارهای موثر آموزش دروس مهارتی- کارگاهی تربیت بدنی در دوران کرونا

حمیدرضا جلیلی*^۱ | علی قنبری^۲ | حمیدخواجه بیاتی^۳

۱. نویسنده مسئول، استادیارمعلم آموزش و پرورش استان قم . رایانامه: dr.hr.jalili@gmail.com

۲. مربی معلم آموزش و پرورش استان قم . رایانامه: alighanbari1991@yahoo.com

۳. استادیارمعلم آموزش و پرورش استان قم . رایانامه: hamidkhaje@gmail.com

اطلاعات مقاله

چکیده

نوع مقاله:

مقاله پژوهشی

هدف: هدف از پژوهش حاضر، بررسی راهکارهای موثر آموزش دروس مهارتی- کارگاهی تربیت بدنی در دوران کرونا بوده است.

روش پژوهش: روش تحقیق از نوع روش تحقیق آمیخته و از نوع طرح تحقیق اکتشافی بود. در بخش کیفی هجده مصاحبه نیمه ساختاریافته عمیق انجام شد. برای تجزیه و تحلیل مصاحبه‌ها از روش کدگذاری و مقوله‌بندی داده‌ها مبتنی بر نظریه زمینه‌ای به روش رویکرد برآینده و یا گلیزری استفاده و سه بعد ساختاری، فردی و محیطی مشخص شد. جامعه بخش کمی، متخصصان حوزه توانبخشی ورزشی، مربیان، مدیران و ورزشکاران حرفه‌ای در رشته‌های مختلف شامل ۲۴۲ نفر (۵۲ نفر زن و ۱۹۰ نفر مرد) بود. روایی محتوایی و صوری توسط ۵ عضو هیات علمی علوم ورزشی با انجام اصلاحات تایید شد و ضریب آلفای کرونباخ ۰/۸۷ نشان از پایایی بالای پرسشنامه است. **یافته‌ها:** در نهایت این نتیجه حاصل شده است که نقطه ضعف آموزش دروس مهارتی- کارگاهی تربیت بدنی در دوران کرونا مواردی از قبیل به روز بودن وسایل و امکانات کارگاه، تمرین دروس در منزل منطبق بر سرفصل‌های تدریس، میزان آشنایی با وسایل کمک آموزشی، انگیزه آفرینی سرفصل‌های آموزشی و گویا بودن سرفصل‌های دروس مهارتی- کارگاهی برای تمرین آنلاین در منزل می‌باشند.

نتیجه گیری: همچنین راهکارهایی از قبیل ارائه فیلم‌های آموزشی طبقه بندی شده آموزشی، سازمان دهی شبکه اجتماعی آموزشی در شرایط کرونایی، برنامه ریزی جهت عدم تداخل کلاس‌های آنلاین آموزشی، تخصیص بودجه آموزشی برای دانش پژوهان جهت تهیه وسایل تمرینی، طراحی روش‌های تدریس دروس توسط خود دانش پژوهان، ارزشیابی مستمر دانش پژوهان در کلاس‌های آنلاین، برخورداری محتوای آموزشی کتب مهارتی از غنای کافی، بازخورد گرفتن پیوسته مدرس از دانش پژوهان در جلسات آموزش و در راستای بهبود وضعیت آموزش دروس مهارتی کارگاهی می‌توان ارائه داد.

تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۹/۸

تاریخ بازنگری: ۱۴۰۳/۱۰/۲۰

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۱۰/۲۱

تاریخ انتشار: ۱۴۰۳/۱۰/۲۵

کلیدواژه‌ها:

دروس مهارتی- کارگاهی،

تربیت بدنی،

دوران کرونا

استناد: جلیلی، حمیدرضا؛ قنبری، علی و خواجه بیاتی، حمید (۱۴۰۳). بررسی راهکارهای موثر آموزش دروس مهارتی- کارگاهی تربیت بدنی در دوران کرونا، جهش، ۲ (۳)، ۶۸-۵۳.

© نویسندگان.

ناشر: واحد گرگان، دانشگاه آزاد اسلامی.

مقدمه

شیوع ویروس کرونا در اواخر سال ۲۰۱۹ و اوج‌گیری آن در سال ۲۰۲۰، چالش‌های بی‌سابقه‌ای را برای جوامع انسانی به‌ویژه در حوزه‌های آموزش و پرورش ایجاد کرد. تعطیلی گسترده مراکز آموزشی و اعمال محدودیت‌های اجتماعی، آموزش سنتی را با وقفه‌های جدی مواجه ساخت و ضرورت استفاده از شیوه‌های نوین آموزشی مانند آموزش مجازی را برجسته کرد. این تحولات نیازمند بازنگری عمیق در ساختارهای آموزشی و بهره‌گیری از فناوری‌های نوین به‌عنوان ابزاری اساسی برای تداوم آموزش بوده است. آموزش مجازی به‌عنوان جایگزینی برای آموزش حضوری، مزایا و معایب خاص خود را دارد. از مزایای آن می‌توان به دسترسی گسترده، کاهش محدودیت‌های مکانی و زمانی، و امکان استفاده از ابزارهای چندرسانه‌ای اشاره کرد. اما دروس مهارتی و کارگاهی، به‌ویژه در حوزه تربیت‌بدنی، با ویژگی‌های عملی و نیاز به فضای فیزیکی، چالش‌های بیشتری را تجربه کرده‌اند. این دروس، که معمولاً به تعامل فیزیکی، تجهیزات تخصصی، و محیط‌های آموزشی واقعی نیاز دارند، در بستر آموزش مجازی با مشکلاتی همچون فقدان زیرساخت‌های مناسب، ضعف در توزیع منابع آموزشی دیجیتال، و نبود آمادگی مدرسین مواجه بوده‌اند (احمدپور و همکاران، ۲۰۱۸).

شرایط تحول در دنیای معاصر آن چنان پرشتاب است که در عرصه‌ی علم، دانش و فن آوری هر روز ناظر تغییرات و تحولات سریعی هستیم به گونه‌ای که متاثر از این تغییرات سریع، ماهیت مشاغل دستخوش تغییر گردید و به تبع آن روند نوع تقاضا برای نیروی انسانی مورد نیاز را جهت اشتغال در بخش‌های مختلف اقتصادی کشورها نیز تحت تاثیر قرار داده است. در نتیجه ظهور و پیدایش شرایط نوین و در حال تغییر، بازار کار این کشورها نیز در مقاطع مختلف زمانی تقاضای مختلف و متنوعی از نیروی انسانی ماهر مورد نیاز را طلب می‌کند. در همین زمینه، پاسخ‌گویی مناسب و منطقی به نیازهای در حال تغییر بازار کار، بر عهده‌ی موسسات و سازمان‌های آموزشی است که رسالت آماده‌سازی افراد را برای تطبیق و هم‌نوایی با شرایط جدید بر عهده دارند. از سازمان‌های آموزشی در کشور ما که در زمینه‌ی نیل به این مهم، قادر است نقش محوری ایفا کند، سازمان آموزش دروس مهارتی-کارگاهی می‌باشد، که تمامی اهتمام خود را به منظور پاسخ‌گویی به نیازهای علوم جدید از طریق تربیت و آموزش نیروی انسانی معطوف و متمرکز کرده است (توهند و همکاران، ۱۳۹۶). در اوایل نظام‌های مهارتی-کارگاهی اغلب به منظور تربیت نیروی کار مورد نیاز موسسات اقتصادی و یا آموزش مهارت‌های سطح پایین شغلی پایه‌گذاری شده بودند. اما در حال حاضر نیروهای قدرتمند اقتصادی به دلیل سیاست‌های جهانی شدن بازار و رشد و توسعه‌ی سریع سیستم‌های اطلاع‌رسانی تاکید زیادی بر توسعه‌ی کیفی و انعطاف‌پذیر بودن نظام‌های آموزش دروس مهارتی-کارگاهی دارند (خالدیان، ۱۳۹۹).

آموزش‌های مهارتی-کارگاهی هم مهارت‌های خاص مورد نیاز صنعت و هم مهارت‌های عمومی بازار کار را فراهم می‌سازد. این نوع آموزش‌ها هم چنین برای شاغلینی که به دلیل تغییرات تکنولوژی دچار کاهش کارایی می‌شوند امکان به روز شدن و تکمیل مهارت را فراهم می‌کند. لذا به این نوع آموزش‌ها به‌عنوان ابزاری برای مقابله با بی‌کاری بالادستی کاری ساختاری که ناشی از تغییرات در اقتصاد جهانی می‌باشد، نگریسته می‌شود (محمودیان و همکاران، ۱۳۹۹). کلید وضعیت آموزش دروس مهارتی-کارگاهی در ایجاد فرصت‌های یادگیری است که از طریق آن هنرجویان می‌توانند در ضمن کار، با تلفیق تئوری و عمل، مشاهده‌ی عمل و کاربرد روش‌های یادگیری در عمل، توانایی یادگیری

خود را افزایش دهند و آنچه را آموخته اند برای ایجاد تغییر در عمل کارشان مورد استفاده قرار دهند (نوذری پور، ۱۳۹۸). آموزش دروس مهارتی-کارگاهی ابزار مهمی برای بهبود پویایی، انطباق پذیری و بهره وری نیروی کار است، به همین دلیل در افزایش توان رقابت بنگاه‌های اقتصادی، صنعتی و تولیدی نقش داشته و زمینه‌ی کاهش عدم توازن در بازار کار را فراهم می‌سازد. این آموزش‌ها (مهارتی-کارگاهی) در صورتی که متناسب با نیاز صنعت و بازار کار اجرا شود، با بالا بردن بهره وری تولید را افزایش می‌دهد و از این طریق به رشد و توسعه اقتصادی کمک خواهد کرد (محمودیان و همکاران، ۱۳۹۹). آموزش‌های مهارتی-کارگاهی از کارکردها و قابلیت‌های اقتصادی مهمی برخوردار هستند و بر توسعه‌ی اقتصادی از حیث تربیت و تامین نیروی انسانی ماهر و کارآمد مستقیماً تاثیر می‌گذارند. امروزه نقش نیروی انسانی ماهر در توسعه‌ی اقتصادی و صنعتی کشورها واقعیتی انکارناپذیر است. از پایان دهه‌ی ۱۹۷۰ میلادی به بعد، عامل انسانی در توسعه‌ی صنعتی اهمیت بسیاری یافته است. رابطه‌ی مثبت بین سرمایه‌ی انسانی به عنوان دانش با رشد و توسعه‌ی اقتصادی، از حمایت پایه گذار و پدر علم اقتصاد یعنی آدام اسمیت^۱ برخوردار بوده و تقریباً در دهه‌ی ۱۹۶۰ میلادی نظریه‌ی سرمایه‌ی انسانی از طرف دو اقتصاد دان برنده‌ی جایزه‌ی نوبل شولتز و بکر و هم‌چنین مینسر که هر یک به طور مستقل یک الگوی سرمایه‌ی انسانی ارائه دادند تقویت گردید (سلطانی مقدم و همکاران، ۱۳۹۹).

رشد سریع تحولات علمی و تکنولوژیک، آموزش‌های مهارتی را در فرایند آموزش به ابزاری بسیار مهم تبدیل کرده است که در مردمی کردن توسعه اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی سهیم است. این آموزش‌ها به افراد اجازه می‌دهد تا خویش را به عنوان عضو مفیدی از جامعه پرورش دهند و هم‌زمان با این امر پیش‌نیاز اساسی را برای ادامه تحصیل فراهم می‌کند. مراکز آموزش دروس مهارتی-کارگاهی به عنوان موسساتی در کشور ایران که دارای قدمت زیادی هستند، در مهارت‌سازی و اشاعه مهارت‌های فنی مورد نیاز بازار کار اهمیت زیادی دارند. وظیفه این موسسات تربیت نیروی کار متخصص و ماهر و متناسب با نیاز بخش‌های مختلف تولیدی و خدماتی کشور می‌باشد. لذا لزوم بازبینی و تجدید نظر در برنامه‌های آموزشی، مراکز آموزشی خصوصاً مراکز مهارتی-کارگاهی همگام با پیشرفت تکنولوژی ضروری می‌باشد و دولت باید در جهت ارتقا سطح کیفی آموزش این مراکز سرمایه‌گذاری کند، زیرا آموزش‌های مهارتی-کارگاهی می‌تواند به طور مستقیم بر توسعه کشور تاثیر گذارند، به این دلیل است که آموزش‌ها در این موسسات باید دارای انعطاف پذیری باشند تا بتوانند با سرعت با تحولات جهان و صنعت همگام باشند. ایران در سال‌های اخیر با مشکلاتی در زمینه اشتغال فارغ‌التحصیلان مهارتی-کارگاهی مواجه بوده که عمده آنها به دلیل عدم آموزش مناسب این فارغ‌التحصیلان در هر دو بعد نظری و عملی بوده است. تحقیقات نشان داده که کم بودن نیروی انسانی متخصص به عنوان مربی، به روز نبودن و قدیمی بودن مهارت‌مربیان، مناسب نبودن مهارت و دانش مربیان با نیاز رشته‌های صنعتی، عدم استفاده مربیان مراکز از دوره‌های بازآموزی به خاطر کیفیت پایین دوره‌ها نداشتن تشکیلی به نام گروه‌های آموزشی برای نشست و تبادل نظر مربیان هم‌رشته از مشکلات اساسی مهارتی-کارگاهی بوده است (رمضانی و کاشف، ۱۳۹۶).

^۱ - Adam Smith

مطالعات قبلی نشان داده‌اند که سیستم‌های آموزشی در ایران پیش از شیوع کرونا نیز با چالش‌هایی در زمینه هوشمندسازی و توسعه آموزش مجازی مواجه بودند (غفوری‌فرد، ۱۳۹۹). با آغاز بحران کرونا، این کاستی‌ها بیشتر آشکار شد و آموزش مجازی به ضرورتی اجتناب‌ناپذیر تبدیل گشت. در این میان، حوزه تربیت‌بدنی به دلیل ماهیت عملی و حرکتی دروس خود، بیش از سایر حوزه‌ها تحت تأثیر قرار گرفت. گزارش یونسکو در سال ۲۰۲۰ نشان می‌دهد که بیش از ۸۹ درصد دانش‌آموزان جهان در ۱۸۸ کشور، از حضور در مراکز آموزشی محروم شدند (میان و خان، ۲۰۲۰). این مسئله نشان‌دهنده ضرورت یافتن راهکارهایی برای حفظ کیفیت آموزش در شرایط بحرانی است. هدف اصلی این پژوهش، ارائه راهکارهای مؤثر برای ارتقای کیفیت آموزش دروس مهارتی-کارگاهی تربیت‌بدنی در دوران کرونا است. این تحقیق تلاش می‌کند ضمن بررسی مزایا و محدودیت‌های آموزش مجازی در این حوزه، رویکردهایی عملی و کاربردی برای غلبه بر چالش‌های موجود پیشنهاد دهد. از آنجا که دروس مهارتی و کارگاهی نقش مهمی در تحقق اهداف آموزشی دارند، کیفیت ارائه این دروس به‌ویژه در شرایط بحرانی نظیر همه‌گیری کرونا، از اهمیت مضاعفی برخوردار است. پرسش اصلی این تحقیق این است: «در راستای آموزش دروس مهارتی-کارگاهی تربیت‌بدنی در دوران کرونا، چه راهکارهای مؤثری می‌توان ارائه داد؟»

روش‌شناسی پژوهش

این پژوهش به لحاظ هدف، کاربردی و به لحاظ روش گردآوری اطلاعات، از نوع آمیخته (کیفی و کمی) است. ابزار گردآوری داده‌ها شامل مصاحبه و پرسشنامه می‌باشد. در مرحله کیفی، تحقیق از نوع بنیادی (اکتشافی) بوده و اطلاعات از طریق مصاحبه جمع‌آوری شده است. در مرحله کمی، تحقیق توصیفی-پیمایشی است و داده‌ها با استفاده از پرسشنامه گردآوری شده‌اند.

جامعه آماری پژوهش در مرحله کیفی شامل خبرگان آموزشی و اساتید تربیت‌بدنی با حداقل ۱۰ سال سابقه کاری و در مرحله کمی شامل کلیه اساتید تربیت‌بدنی استان قم در سال ۱۳۹۹ (۳۵۰ نفر) می‌باشد. حجم نمونه در مرحله کیفی بر اساس کفایت نظری، ۲۰ نفر از خبرگان انتخاب شده‌اند. حجم نمونه در مرحله کمیبا استفاده از جدول کرجسی و مورگان، ۱۸۴ نفر تعیین گردیده است.

ابزار گردآوری اطلاعات در مرحله کیفی مصاحبه نیمه‌ساختاریافته با خبرگان تربیت‌بدنی و در مرحله کمی پرسشنامه محقق‌ساخته که بر اساس نتایج مرحله کیفی طراحی شده است. روایی محتوایی با استفاده از نسبت روایی محتوا (CVR) و شاخص روایی محتوا (CVI) بررسی شد. حداقل مقدار قابل قبول برای CVR برابر با ۰,۷۵ و برای CVI برابر با ۰,۷۹ بود. کلیه مقادیر به ترتیب بالاتر از این حد بودند. پایایی پرسشنامه با استفاده از آزمون آلفای کرونباخ بر روی ۳۰ نمونه، پایایی ۰,۷۱۶ تأیید شد.

روش تجزیه و تحلیل داده‌ها توصیف داده‌ها با استفاده از جداول و نمودارهای فراوانی، شاخص‌های مرکزی (مانند میانگین) و شاخص‌های پراکندگی (مانند انحراف معیار) و تحلیل استنباطی با استفاده از آزمون کولموگروف-اسمیرنوف برای بررسی نرمال بودن توزیع داده‌ها و کلیه تجزیه و تحلیل‌ها با استفاده از نرم‌افزار SPSS نسخه ۲۳ انجام شد.

یافته‌های پژوهش

در جدول ۱ یافته‌های توصیفی حاصل از متغیرهای پژوهش ارائه شده است :

جدول ۱. شاخص‌های توصیفی برای متغیرهای پژوهش

متغیرهای تحقیق	میانگین	انحراف استاندارد	واریانس	چولگی	کشیدگی
به روز بودن وسایل و امکانات کارگاه	۲,۵۷	۲,۰۴	۴,۱۶	۰,۴۸۹	۰,۳۶۷
تمرین دروس در منزل منطبق بر سرفصل‌های تدریس	۲,۷۲	۲,۱۸	۷,۴۰	۰,۴۱۰	۰,۲۵۴
میزان آشنایی با وسایل کمک آموزشی	۳,۰۳	۲,۱۲	۴,۴۹	۰,۴۳۸	۰,۳۱۸
انگیزه آفرینی سرفصل‌های آموزشی	۲,۶۴	۲,۰۹	۴,۳۷	۰,۴۵۴	۰,۳۳۷
گویا بودن سرفصل‌های دروس مهارتی-کارگاهی برای تمرین آنلاین در منزل	۲,۶۱	۲,۸۴	۸,۰۶	۰,۴۶۴	۰,۳۵۴
افزایش اعتماد به نفس انجام سرفصل‌های دروس مهارتی-کارگاهی در منزل به دور از استاد	۳,۲۶	۲,۱۰	۴,۴۱	۰,۴۴۶	۰,۲۹۶
استفاده ابتکاری از وسایل موجود در خانه در شرایط کرونایی برای تمرین	۳,۸۸	۲,۱۱	۴,۴۵	۰,۴۷۳	۰,۳۴۱
افزایش خلاقیت ذهنی به دلیل انجام سرفصل‌های دروس مهارتی-کارگاهی در منزل به دور از استاد	۳,۹۷	۳,۰۹	۹,۵۴	۰,۴۳۱	۰,۳۶۷
بهبود روحیه تعاون به دلیل انجام سرفصل‌های دروس مهارتی-کارگاهی در منزل به دور از استاد	۳,۸۶	۳,۱۲	۹,۷۳	۰,۴۱۹	۰,۳۷۹
آموزش‌های رسانه ای دروس مهارتی-کارگاهی در شرایط کرونایی	۳,۸۴	۳,۱۰	۹,۶۱	۰,۴۵۴	۰,۳۴۲
ارائه فیلم‌های آموزشی طبقه‌بندی شده آموزش دروس مهارتی-کارگاهی در شرایط کرونایی	۳,۸۹	۲,۱۱	۴,۴۵	۰,۴۶۵	۰,۳۴۸
سازمان دهی شبکه اجتماعی آموزش دروس مهارتی-کارگاهی در شرایط کرونایی	۳,۵۳	۲,۳۷	۵,۶۲	۰,۴۹۵	۰,۴۷۱
تخصیص بودجه‌های آموزشی برای دانش‌پژوهان جهت تهیه وسایل تمرینی در شرایط کرونایی	۳,۶۷	۲,۴۶	۶,۰۵	۰,۴۳۹	۰,۴۲۲
برنامه ریزی جهت عدم تداخل کلاس‌های آنلاین آموزش دروس در شرایط کرونایی	۳,۲۶	۲,۶۹	۷,۲۴	۰,۴۷۷	۰,۴۶۳
استفاده از طرح تعاون جهت حضور هر دانشجو در کارگاه شهر سکونت خود در شرایط کرونایی	۳,۴۱	۲,۵۳	۶,۴۰	۰,۴۸۱	۰,۴۷۳
توانایی فنی مدرس در کلاس‌های آنلاین آموزش دروس در شرایط کرونایی	۳,۴۹	۲,۲۷	۵,۱۵	۰,۴۹۳	۰,۴۸۴
نوآوری‌های مدرس در کلاس‌های آنلاین آموزش دروس در شرایط کرونایی	۳,۳۴	۲,۴۸	۶,۱۵	۰,۴۸۱	۰,۴۷۲
ارزشیابی مستمر دانش پژوهان در کلاس‌های آنلاین در شرایط کرونایی	۳,۴۸	۲,۶۷	۷,۱۳	۰,۴۴۳	۰,۴۲۹
آموزش عملی دروس مهارتی کارگاهی در شرایط کرونایی مبتنی بر وینار	۳,۳۲	۲,۵۹	۶,۷۱	۰,۴۵۷	۰,۴۵۰
برخوردار بودن محتوای آموزشی کتب کارگاهی مهارتی تربیت بدنی از غنای کافی	۳,۹۴	۲,۲۲	۴,۹۳	۰,۴۷۱	۰,۴۶۴
طراحی روش‌های تدریس دروس مهارتی-کارگاهی توسط خود دانش‌پژوهان	۳,۸۱	۲,۵۱	۶,۳۰	۰,۴۸۱	۰,۴۷۳
بازخورد گرفتن پیوسته مدرس از دانش‌پژوهان در جلسات آموزش دروس	۳,۶۲	۲,۳۹	۵,۷۱	۰,۴۹۲	۰,۴۸۳

میانگین و انحراف استاندارد هر یک از متغیرهای تحقیق در ستون دوم و سوم مشاهده می‌گردد و دو ستون آخر شامل چولگی و کشیدگی می‌باشند، کمتر بودن مقادیر این شاخص‌ها از ۰/۵ نرمال بودن مشاهدات را تأیید می‌کند. به کارگیری آزمون‌های پارامتری مستلزم برقراری شرایطی است از جمله اینکه توزیع جامعه مورد بررسی می‌بایست نرمال باشد. اگر این شرایط کمی مخدوش شوند به شرط آنکه اولاً حجم نمونه خیلی کم و ثانیاً دارای مقادیر پرت نباشند، قابل اغماض است ولی اگر بررسی‌های اولیه بیان‌گر آن باشد که فرض‌های مدل به شدت مختل است، می‌توان

از آزمون‌های جایگزین ناپارامتری استفاده کرد. با توجه به بزرگ بودن حجم نمونه (بزرگتر از ۳۰) می‌توان طبق قضیه حد مرکزی، توزیع میانگین نمونه را نرمال فرض نمود و از آزمون پارامتریک استفاده کرد. سؤال اول از این قرار است که آموزش دروس مهارتی- کارگاهی تربیت بدنی در دوران کرونا دارای چه نقاط ضعفی می‌باشد؟

جدول ۲. آزمون تی مولفه‌ها مبنی بر پاسخ به سؤال اول

متغیر	وضعیت موجود	وضعیت مطلوب	سطح معنی داری
به روز بودن وسایل و امکانات کارگاه	۳	۲,۵۷	۰/۰۰۴
تمرین دروس در منزل منطبق بر سرفصل‌های تدریس	۳	۲,۷۲	۰/۰۰۳
میزان آشنایی با وسایل کمک آموزشی	۳	۳,۰۳	۰/۰۰۴
انگیزه آفرینی سرفصل‌های آموزشی	۳	۲,۶۴	۰,۰۰۳
گویا بودن سرفصل‌های دروس مهارتی-کارگاهی برای تمرین آنلاین در منزل	۳	۲,۶۱	۰,۰۰۲

وضعیت موجود به لحاظ به روز بودن وسایل و امکانات کارگاه، تمرین دروس در منزل منطبق بر سرفصل‌های تدریس، میزان آشنایی با وسایل کمک آموزشی، انگیزه آفرینی سرفصل‌های آموزشی و گویا بودن سرفصل‌های دروس مهارتی-کارگاهی برای تمرین آنلاین در منزل از وضعیت مطلوب به طور معناداری در وضعیت پایین تری قرار دارد. بنابراین از نقاط ضعف تدریس دروس مهارتی کارگاهی تلقی می‌گردد و نیاز به بررسی جدی در این زمینه احساس می‌شود.

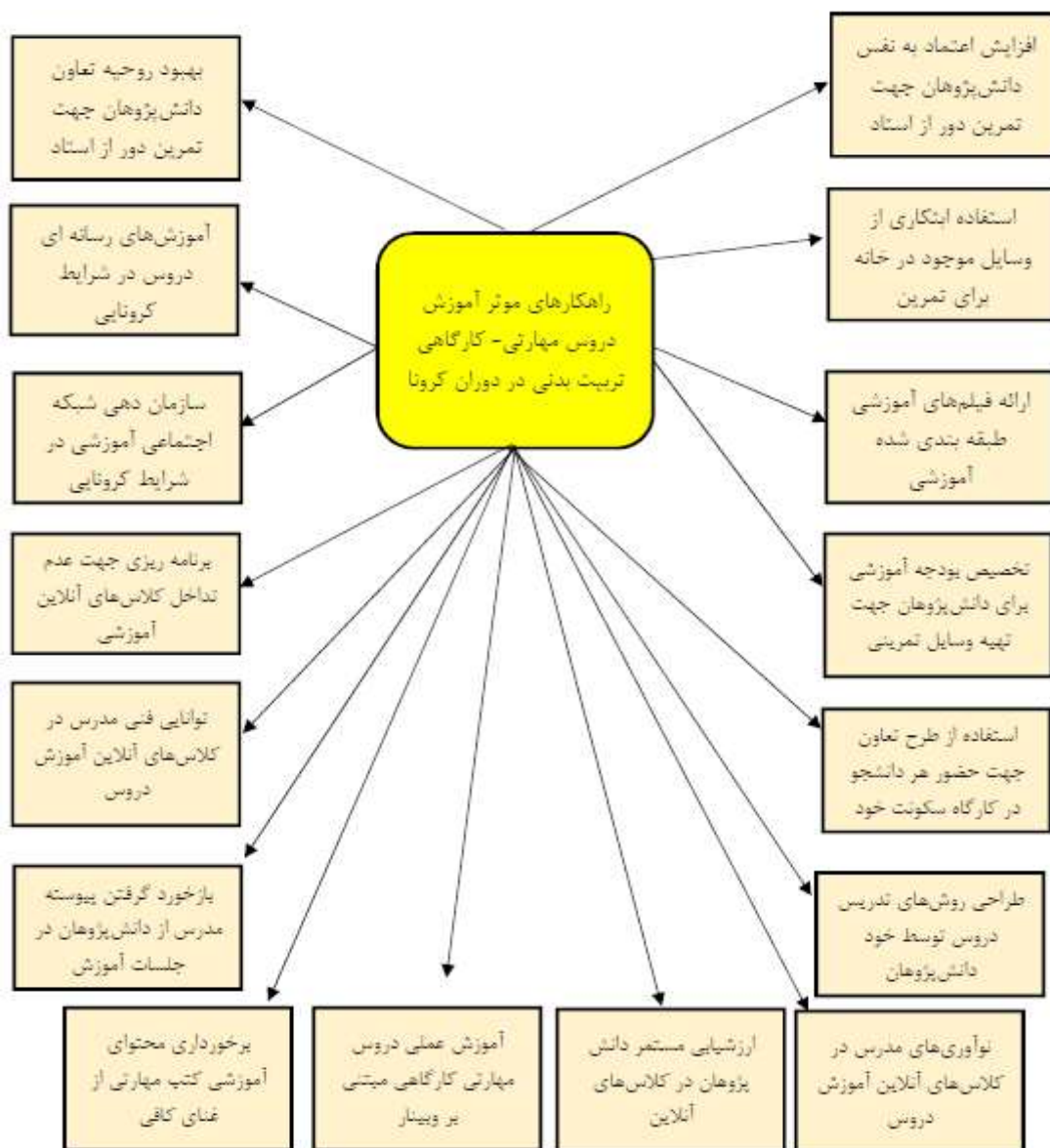
سؤال دوم از این قرار است که وضعیت آموزش دروس مهارتی- کارگاهی تربیت بدنی در دوران کرونا به چه صورت می‌باشد؟

جدول ۳. آزمون تی مولفه‌ها مبنی بر پاسخ به سؤال دوم

متغیر	وضعیت موجود	وضعیت مطلوب	سطح معنی داری
به روز بودن وسایل و امکانات کارگاه	۳	۲,۵۷	۰/۰۰۴
تمرین دروس در منزل منطبق بر سرفصل‌های تدریس	۳	۲,۷۲	۰/۰۰۳
میزان آشنایی با وسایل کمک آموزشی	۳	۳,۰۳	۰/۰۰۴
انگیزه آفرینی سرفصل‌های آموزشی	۳	۲,۶۴	۰,۰۰۳
گویا بودن سرفصل‌های دروس مهارتی-کارگاهی برای تمرین آنلاین در منزل	۳	۲,۶۱	۰,۰۰۲
افزایش اعتماد به نفس انجام سرفصل‌های دروس مهارتی-کارگاهی در منزل به دور از استاد	۳	۳,۲۶	۰,۰۰۴
استفاده ابتکاری از وسایل موجود در خانه در شرایط کرونایی برای تمرین	۳	۳,۸۸	۰,۰۰۱

۰,۰۰۲	۳,۹۷	۳	افزایش خلاقیت ذهنی به دلیل انجام سرفصل‌های دروس مهارتی-کارگاهی در منزل به دور از استاد
۰,۰۰۱	۳,۸۶	۳	بهبود روحیه تعاون به دلیل انجام سرفصل‌های دروس مهارتی-کارگاهی در منزل به دور از استاد
۰,۰۰۳	۳,۸۴	۳	آموزش‌های رسانه ای دروس مهارتی- کارگاهی در شرایط کرونایی
۰,۰۰۱	۳,۸۹	۳	ارائه فیلم‌های آموزشی طبقه بندی شده آموزش دروس مهارتی- کارگاهی در شرایط کرونایی
۰,۰۰۰	۳,۵۳	۳	سازمان دهی شبکه اجتماعی آموزش دروس مهارتی- کارگاهی در شرایط کرونایی
۰,۰۰۱	۳,۶۷	۳	تخصیص بودجه‌های آموزشی برای دانش‌پژوهان جهت تهیه وسایل تمرینی در شرایط کرونایی
۰,۰۰۲	۳,۲۶	۳	برنامه ریزی جهت عدم تداخل کلاس‌های آنلاین آموزش دروس در شرایط کرونایی
۰,۰۰۳	۳,۴۱	۳	استفاده از طرح تعاون جهت حضور هر دانشجو در کارگاه شهر سکونت خود در شرایط کرونایی
۰,۰۰۱	۳,۴۹	۳	توانایی فنی مدرس در کلاس‌های آنلاین آموزش دروس در شرایط کرونایی
۰,۰۰۳	۳,۳۴	۳	نوآوری‌های مدرس در کلاس‌های آنلاین آموزش دروس در شرایط کرونایی
۰,۰۰۱	۳,۴۸	۳	ارزشیابی مستمر دانش پژوهان در کلاس‌های آنلاین در شرایط کرونایی
۰,۰۰۰	۳,۳۲	۳	آموزش عملی دروس مهارتی کارگاهی در شرایط کرونایی مبتنی بر وینار
۰,۰۰۰	۳,۹۴	۳	برخورداری محتوای آموزشی کتب کارگاهی مهارتی تربیت بدنی از غنای کافی
۰,۰۰۰	۳,۸۱	۳	طراحی روش‌های تدریس دروس مهارتی - کارگاهی توسط خود دانش‌پژوهان
۰,۰۰۰	۳,۶۲	۳	بازخورد گرفتن پیوسته مدرس از دانش‌پژوهان در جلسات آموزش دروس

وضعیت موجود به لحاظ به روز بودن وسایل و امکانات کارگاه، تمرین دروس در منزل منطبق بر سرفصل‌های تدریس، میزان آشنایی با وسایل کمک آموزشی، انگیزه آفرینی سرفصل‌های آموزشی و گویا بودن سرفصل‌های دروس مهارتی-کارگاهی برای تمرین آنلاین در منزل از وضعیت مطلوب به طور معناداری در وضعیت پایین تری قرار دارد. بنابراین از نقاط ضعف تدریس دروس مهارتی کارگاهی تلقی می‌گردد و نیاز به بررسی جدی در این زمینه احساس می‌شود و پیرامون اثربخشی راهکارها نیز همان طور که ملاحظه می‌گردد وضعیت موجود از وضعیت مطلوب بالاتر است بنابراین تفاوت معنی داری وجود دارد. بنابراین راهکارهای موثر آموزش دروس مهارتی- کارگاهی تربیت بدنی در دوران کرونا به صورت الگوی ذیل ارائه می‌گردند :

شکل ۱- الگوی مفهومی پژوهش

بحث و نتیجه گیری

طبق تجزیه و تحلیل‌های مطروحه مشخص گردید، وضعیت موجود به لحاظ به روز بودن وسایل و امکانات کارگاه، تمرین دروس در منزل منطبق بر سرفصل‌های تدریس، میزان آشنایی با وسایل کمک آموزشی، انگیزه آفرینی سرفصل‌های آموزشی و گویا بودن سرفصل‌های دروس مهارتی- کارگاهی برای تمرین آنلاین در منزل از وضعیت مطلوب به طور معناداری در وضعیت پایین تری قرار دارد. بنابراین از نقاط ضعف تدریس دروس مهارتی کارگاهی تلقی می‌گردد و نیاز به بررسی جدی در این زمینه احساس می‌شود. طهماسبی (۱۳۹۹) در پژوهشی تحت عنوان مدیریت آموزش به دانش‌آموزان در فضای مجازی در دوران شیوع کرونا به این نتیجه دست یافته است که وسایل و امکانات آموزشی مجازی

در شرایط کرونایی آن گونه که باید به روز نبوده و میزان آشنایی دانش‌آموزان با وسایل کمک آموزشی برای تدریس مجازی در حد مطلوبی نبوده است که همسو با پژوهش حاضر می‌باشد. همچنین ظهیری (۱۳۹۹) در پژوهشی تحت عنوان آموزش مجازی و راهکارهای بهبود آن به این نتیجه دست یافته است که وسایل و امکانات آموزشی مجازی در شرایط کرونایی آن گونه که باید به روز نبوده که همسو با پژوهش حاضر می‌باشد. کرامتی و فاطمی (۱۳۹۵) در پژوهشی تحت عنوان راهکارهای استفاده از فضای مجازی در تدریس و یادگیری موثر در آموزش به این نتیجه دست یافته است که مهم ترین موانع به ترتیب اهمیت، نبود امکانات فنی مناسب، عدم زیر ساختهای آموزشی و شناخت ناکافی اساتید به دست آمد که همسو با پژوهش حاضر می‌باشد. راپانتا و همکاران (۲۰۲۰) در پژوهشی تحت عنوان آموزش آنلاین دانشگاه‌ها در طی بحران Covid-19: در درس کارگاهی به این نتیجه دست یافته است که بهبود زیرساخت‌های فناوری اطلاعات، بهبود سواد مجازی مدرسان در دوره‌های ضمن خدمت برای تولید محتوای آموزشی کارگاهی جذاب، می‌توانند از مهمترین راهکارهای افزایش بازدهی کلاس‌های آموزشی کارگاهی باشند که همسو با پژوهش حاضر می‌باشد. واینر و همکاران (۲۰۱۹) در پژوهشی تحت عنوان تعطیلی مدارس و مدیریت مجازی آنها در طی شیوع ویروس کرونا به این نتیجه دست یافته است که ارزشیابی پیوسته دانش‌آموزان یکی از راهکارهای موثر در این زمینه می‌باشد که همسو با پژوهش حاضر می‌باشد.

میرانی و همکاران (۱۳۹۹) در پژوهشی تحت عنوان کرونا و چالش‌های آموزش مجازی در ایران به این نتیجه دست یافته اند که آموزش مجازی در ایران به دلیل آنکه تا قبل از بحران کرونا به صورت جدی دنبال نشده بود و زیرساخت‌های آن نیز فراهم نبود، در طراحی و اجرا با چالش‌های اساسی روبه رو شده است که موفقیت آن را کمرنگ می‌کند. از سویی دیگر، بحران کرونا می‌تواند فرصتی برای شناسایی ضعف‌ها، کمبودها و نقص‌های زیرساختی در این زمینه و نمایان ساختن عدم توازن در توزیع زیرساخت‌های مورد نیاز در بخش اینترنت و شبکه‌های تلویزیونی به خصوص در مناطق دور از دسترس و محروم و شناسایی این کمبودها و تلاش در جهت بر طرف کردن آنها باشد و این به مثابه رشد و تعالی در این زمینه و جنبه مثبت شرایط به وجود آمده و خود نقطه آغازی برای تداوم و ارتقاء کیفیت بحث آموزش مجازی در آینده است. طهماسبی (۱۳۹۹) در پژوهشی تحت عنوان مدیریت آموزش به دانش‌آموزان در فضای مجازی در دوران شیوع کرونا به این نتیجه دست یافته است که فاکتورهای مورد بحث ارتباط عمیق و غیر قابل اجتنابی با هم دارند و رابطه معنا داری بین داده‌های پژوهش وجود دارد. با توجه به نتایج به دست آمده می‌توان گفت نظرات پژوهشگران رشته مدیریت آموزشی پیرامون مقوله‌های ارایه شده در این رابطه کاملاً صحیح و مبتنی بر واقعیت است. از این رو پیشنهاد می‌شود مباحث آموزش از راه دور و فرایند یاددهی و یادگیری در مراکز آموزش عالی و تحصیلات تکمیلی مطرح گردد.

غفوری فرد (۱۳۹۹) در پژوهشی تحت عنوان رونق آموزش مجازی در ایران: توان بالقوه‌ای که با ویروس کرونا شکوفا شد به این نتیجه دست یافته است که اگر چه پاندمی کرونا، مشکلات زیادی بر تمام شاخص‌های جامعه از جمله سلامت مردم تحمیل کرد، اما منجر به شکوفایی برخی قابلیت‌ها در کشور شد که از جمله آن می‌توان به فراگیر شدن و رونق یافتن آموزش مجازی در سراسر کشور اشاره کرد. به نظر می‌رسد که آموزش مجازی در کشور ما وارد یک فاز جدیدی

شده و توجه بیش‌تری به آموزش‌های مجازی معطوف شده است. از طرف دیگر، مسؤولین امر نیز بیش از پیش بر اهمیت آموزش از راه دور و آموزش‌های مبتنی بر یادگیری الکترونیکی واقف شده‌اند. بنابراین انتظار می‌رود که با توسعه زیرساخت‌های لازم از قبیل توسعه شبکه سراسری اینترنت و افزایش سرعت آن، تولید نرم‌افزارهای آموزشی تعامل محور، و استفاده از تجارب کسب شده در این پاندمی شاهد رونق روزافزون آموزش مجازی در کشور باشیم و حتی بعد از پایان یافتن شیوع کرونا، این نوع آموزش در کنار آموزش حضوری تداوم داشته باشد. ظهیری (۱۳۹۹) در پژوهشی تحت عنوان آموزش مجازی و راهکارهای بهبود آن به این نتیجه دست یافته است که با توجه به تاریخچه معاصر آموزش، مشخص می‌شود که فراز و نشیب‌ها و تغییرات بر آموزش و یاددهی وارد شده که با گسترش و توسعه فناوری اطلاعات و بحران‌ها و مشکلات گوناگون، آموزش سنتی پاسخگو نیست و نیاز به آموزش مجازی و الکترونیکی روز به روز گسترش پیدا می‌کند. برای گرد آوری داده‌ها و تکمیل اطلاعات از منابع کتابخانه‌ای و سایر مقالات و پژوهش‌ها کمک گرفته شده است. در این مقاله سعی شده با بررسی آموزش مجازی، و انواع و روش‌های آن، به بررسی و تحلیل معایب و مزایای آن بپردازیم. سپس با مطرح کردن اصول آموزش مجازی، راه کارهایی را برای بهبود و پیشرفت آموزش مجازی برای برطرف کردن نیازهای آموزشی دانش‌آموزان و دانشجویین مطرح کرده ایم. به امید روزی که مدرسان و اساتید بزرگوار با به کارگیری و توجه به این اصول و راه کارها تاثیر بسیاری بر بهبود آموزش مجازی و پیشرفت فراگیران داشته باشند

جئونگ و سو^۱ (۲۰۲۰) در پژوهشی تحت عنوان موفقیت کلاس‌های آنلاین تربیت بدنی در مدارس و ارائه یک برنامه عملی برای آنها به این نتیجه دست یافته‌است که ورزش‌های مورد پذیرش دختران و پسران که از طریق کلاس‌های مجازی تربیت بدنی به آنها آموزش داده می‌شود به لحاظ ترتیب اهمیت برای آنها متفاوت بوده و دختران بیشتر به ورزش‌های بسکتبال، والیبال، تنیس و بدمینتون علاقه نشان می‌دهند در صورتی که پسرها بیشتر به فوتبال، والیبال و بسکتبال و تنیس اهمیت می‌دهند. راپانتا و همکاران^۲ (۲۰۲۰) در پژوهشی تحت عنوان آموزش آنلاین دانشگاه‌ها در طی بحران Covid-19: در دروس کارگاهی به این نتیجه دست یافته است که بهبود زیرساخت‌های فناوری اطلاعات، استفاده از واقعیت‌های ۴ بعدی، بهبود سواد مجازی مدرسان در دوره‌های ضمن خدمت برای تولید محتوای آموزشی کارگاهی جذاب، تعامل آنلاین مدرس با دانش‌آموز می‌توانند از مهمترین راهکارهای افزایش بازدهی کلاس‌های آموزشی کارگاهی باشند. سامی^۳ (۲۰۲۰) در پژوهشی تحت عنوان برگزاری کارگاه‌های آموزشی مجازی در شرایط کرونا به این نتیجه دست یافته است که کارگاه‌های آموزش مجازی باید بصورت پرشور و نشاط اور برگزار شود تا پویایی کارگاه‌های آموزشی حضوری را شبیه سازی نماید و دانشجویان بتوانند با قراردادن خود در شرایط کارگاهی، به خوبی مهارت مورد نظر را تمرین و فرا گیرند. واینر و همکاران (۲۰۱۹) در پژوهشی تحت عنوان تعطیلی مدارس و مدیریت مجازی آنها در طی شیوع ویروس کرونا به این نتیجه دست یافته است که برای این که آموزش دانش‌آموزان و دانشجویان در طول دوره فاصله‌گذاری اجتماعی دچار وقفه نشود و برنامه‌های درسی طبق برنامه از قبل مشخص شده، تداوم داشته باشد

1. Jeong & So

2. Rapanta

3. Samei

راه کارهای مختلفی ارائه شد از جمله پرسش و پاسخ‌های آنلاین، افزایش پهنای باند اینترنت، آموزش به مدرسان و دانش‌آموزان.

طبق تجزیه و تحلیل‌های مطروحه مشخص گردید، وضعیت موجود به لحاظ به روز بودن وسایل و امکانات کارگاه، تمرین دروس در منزل منطبق بر سرفصل‌های تدریس، میزان آشنایی با وسایل کمک آموزشی، انگیزه آفرینی سرفصل‌های آموزشی و گویا بودن سرفصل‌های دروس مهارتی-کارگاهی برای تمرین آنلاین در منزل از وضعیت مطلوب به طور معناداری در وضعیت پایین تری قرار دارد. بنابراین از نقاط ضعف تدریس دروس مهارتی کارگاهی تلقی می‌گردد و نیاز به بررسی جدی در این زمینه احساس می‌شود و پیرامون اثربخشی راهکارها نیز همان طور که ملاحظه می‌گردد وضعیت موجود از وضعیت مطلوب بالاتر است بنابراین تفاوت معنی داری وجود دارد.

آموزش مجازی در ایران به دلیل آنکه تا قبل از بحران کرونا به صورت جدی دنبال نشده بود و زیرساخت‌های آن نیز فراهم نبود، در طراحی و اجرا با چالش‌های اساسی روبه رو شده است که موفقیت آن را کمرنگ می‌کند. از سویی دیگر، بحران کرونا می‌تواند فرصتی برای شناسایی ضعف‌ها، کمبودها و نقص‌های زیرساختی در این زمینه و نمایان ساختن عدم توازن در توزیع زیرساخت‌های مورد نیاز در بخش اینترنت و شبکه‌های تلویزیونی و شناسایی این کمبودها و تلاش در جهت برطرف کردن آنها باشد و این به مثابه رشد و تعالی در این زمینه و جنبه مثبت شرایط به وجود آمده و خود نقطه آغازی برای تداوم و ارتقاء کیفیت بحث آموزش مجازی در آینده است. اگر چه پاندمی کرونا، مشکلات زیادی بر تمام شاخص‌های جامعه از جمله سلامت مردم تحمیل کرد، اما منجر به شکوفایی برخی قابلیت‌ها در کشور شد که از جمله آن می‌توان به فراگیر شدن و رونق یافتن آموزش مجازی در سراسر کشور اشاره کرد. به نظر می‌رسد که آموزش مجازی در کشور ما وارد یک فاز جدیدی شده و توجه بیش‌تری به آموزش‌های مجازی معطوف شده است.

پیشنهادات کاربردی که در راستای این پژوهش می‌توان ارائه داد از این قرار است :

توسعه زیرساخت‌های لازم از قبیل توسعه شبکه سراسری اینترنت و افزایش سرعت آن

تولید نرم‌افزارهای آموزشی تعامل محور

استفاده از تجارب کسب شده در این پاندمی

کلاس‌های مجازی به واسطه جذابیتی که میان مخاطبان دانشگاهی دارد، بستر مناسبی را برای فرهنگ سازی توسعه ورزش دانشگاهی فراهم می‌آورد. لذا لازم است مدیران و برنامه ریزان ورزش دانشگاهی با اتخاذ راهبردهایی مناسب از بستر اینترنت برای توسعه ورزش دانشگاهی استفاده کنند

برگزاری پرشور و نشاط کارگاه‌های آموزش مجازی تا پویایی کارگاه‌های آموزشی حضوری را شبیه سازی نماید و دانشجویان بتوانند با قراردادن خود در شرایط کارگاهی، به خوبی مهارت مورد نظر را تمرین و فرا گیرند.

تشکر و قدردانی

نویسندگان مقاله از همکاری تمامی افراد شرکت‌کننده در این پژوهش تشکر و قدردانی می‌نمایند. همچنین از داوران محترم، جهت ارائه نظرهای ساختاری و علمی سپاسگزاری می‌گردد..

منابع

- بادله، علیرضا (۱۳۹۶)، تأثیر محتوای الکترونیکی و تدریس به روش کارگاهی در یادگیری و یادداری درس ریاضی، فصلنامه روانشناسی تربیتی، ۱۰، ۲۲۰-۲۵۴
- توهند، رضا، مرادی، علی، عزیزی، حمید (۱۳۹۶)، بررسی جایگاه تربیت بدنی در برنامه درسی مقطع ابتدایی و تاثیر آن بر یادگیری دانش پژوهان، دومین کنگره بین المللی علوم انسانی، مطالعات فرهنگی
- جعفرخانی، فاطمه (۱۳۹۷)، کاربرد نظریه فازی در ارزشیابی دروس مهارتی: تولید چندرسانه‌های آموزشی، فناوری آموزش (فناوری و آموزش)
- حکیمی، ویدا، ستاری، محمد (۱۳۹۹)، روش‌های تدریس تربیت بدنی در مدارس کشورهای مختلف در پاندمیک COVID-19، سومین همایش ملی دستاوردهای ورزش دانش پژوهی
- خالدیان، امیر (۱۳۹۹)، افزایش اثربخشی آموزش‌های عالی مهارتی با ارائه روش‌های جدید آموزش دروس آزمایشگاهی و کارگاهی - مطالعه موردی رشته مهندسی برق
- خالدیان، امیر (۱۳۹۹)، افزایش اثربخشی آموزش‌های عالی مهارتی با ارائه روش‌های جدید آموزش دروس آزمایشگاهی و کارگاهی - مطالعه موردی رشته مهندسی برق
- رضائی، عباسعلی، زاهدی، محمدهادی (۱۳۹۷). نقش فن‌آوری‌های نوین در پیشرفت آموزش‌های الکترونیکی (با نگاهی به فرصت‌ها و چالش‌های پیش رو در دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی داخل). نشریه پژوهش در نظام‌های آموزشی، ۱۲(۴۰)، ۲۰۷-۲۲۴.
- رمضانی، علیرضا و کاشف، مجید (۱۳۹۶) تاثیر برنامه های تربیت بدنی بر آمادگی جسمانی و مهارت های ورزشی معلمان تربیت بدنی زن و مرد مناطق جغرافیایی ایران، پژوهش های کاربردی در مدیریت ورزشی، دوره پنجم، شماره چهارم
- زاهدی خطیر، رقیه (۱۳۹۹) استفاده از فضای مجازی و آموزش الکترونیکی (در ایام کرونایی) در سطح آموزش و پرورش، هفتمین همایش ملی مطالعات و تحقیقات نوین در حوزه علوم تربیتی، روانشناسی و مشاوره ایران
- سراوانی، الناز، رحیم پور، منصور (۱۳۹۹) ارزیابی اثربخشی آموزش مجازی در دوران کرونا با تاکید بر دیدگاه مدرسان ابتدایی ناحیه ۱ و ۲ شهر زاهدان، نخستین کنفرانس ملی علوم شناخت و تعلیم و تربیت
- سلطانی مقدم، نرجس، ثقه الاسلامی، علی، میر کاظمی، سیده عدرا (۱۳۹۹)، بررسی روش‌ها و وضعیت تدریس درس تربیت بدنی در مدارس ابتدایی استان خراسان جنوبی، پژوهشنامه مدیریت ورزشی و رفتار حرکتی
- شریفی، محمد، فتح آبادی، جلیل، شکری، امید (۱۳۹۸) تجربه آموزش الکترونیکی در نظام آموزشی ایران: فراتحلیل اثربخشی آموزش الکترونیکی در مقایسه با آموزش حضوری، فصلنامه علمی، پژوهش در یادگیری آموزشگاهی و مجازی، دوره ۷، شماره ۱
- شفیعی، مریم، صفری، مریم (۱۳۹۹) بررسی نقش آموزش مجازی مدرسان در پی شیوع ویروس کرونا، اولین کنفرانس ملی پژوهش‌های کاربردی در فرایندهای تعلیم و تربیت
- طهماسبی، فرنگیس (۱۳۹۹) مدیریت آموزش به دانش‌آموزان در فضای مجازی در دوران شیوع کرونا، ششمین کنفرانس ملی پژوهش‌های کاربردی در مدیریت، حسابداری و اقتصاد سالم در بانک، بورس و بیمه
- ظهیری، ساجده (۱۳۹۹) آموزش مجازی و راهکارهای بهبود آن، ششمین کنفرانس بین المللی پژوهش‌های مدیریت و علوم

انسانی در ایران

غفوری فرد، منصور (۱۳۹۹) رونق آموزش مجازی در ایران: توان بالقوه‌ای که با ویروس کرونا شکوفا شد، مجله ایرانی آموزش در علوم پزشکی، جلد ۲۰

فروزانفر، فرزانه و عبدالمالکی، مریم (۱۳۹۶) ارزشیابی گروهی در درس ریاضی، اولین کنفرانس آموزش و کاربرد ریاضی کرامتی، محمدرضا، فاطمی صدر، منصوره سادات (۱۳۹۵) راهکارهای استفاده از فضای مجازی در تدریس و یادگیری موثر در آموزش، اولین کنفرانس بین المللی نوآوری و تحقیق در علوم تربیتی، مدیریت و روانشناسی محمودی، لیلا، حیدرنژاد، سودا، عارفی، روحیه (۱۳۹۹)، ماهیت برگزاری کلاس درس تربیت بدنی در دوران شیوع بیماری کرونا، سومین همایش ملی دستاوردهای ورزش دانش پژوهی

میرانی، نرگس، جهانی، جعفر (۱۳۹۹) نقش آموزش مجازی در ارتقاء کیفیت یادگیری در فراگیران دارای نیازهای ویژه در دوران **COVID19**: یک مطالعه مروری روایی، دومین کنفرانس روانشناسی، علوم تربیتی، علوم اجتماعی و مشاوره نوذری پور، مجتیب (۱۳۹۸)، اهمیت درس تربیت بدنی در مدارس و شیوه‌های نوین تدریس آن، کنفرانس بین المللی دستاوردهای نوین پژوهشی در علوم ورزشی و تربیت بدنی در ایران و جهان اسلام

Ahmadpour Kasgari Z, Abedini Baltork M, Mansoori S. (2018). Efficacy of Electronic Versus Traditional Type of Metalinguistic Feedback in Correct Use of Prepositions: An Experimental Study, *Interdiscip J Virtual Learn Med Sci*. Online ahead of Print ; 9(4):e69552. doi: 10.5812/ijvllms.69552

Callister, R. R., & Love, M. S. (2016). A Comparison of Learning Outcomes in Skills-Based Courses: Online Versus Face-To-Face Formats. *Decision Sciences Journal of Innovative Education*, 14(2), 243–256

Jeong H, So W (2020) Difficulties of Online Physical Education Classes in Middle and High School and an Efficient Operation Plan to Address Them , *International Journal of Environmental Research*

Mian A, Khan SH. Medical education during pandemics: a UK perspective. *BMC Medicine*. 2020; 18:(1)100

Moradi J , Azarkerdar Z (2019) , Investigating Motivational and Preventive Factors Influencing Schools Physical Education teaching , *Journal of Research in Education* , 10.22034/JIERA.2019.143488.1571

Rapanta Ch, Bottouri L, Goodyear P (2020) Online University Teaching During and After the Covid-19 Crisis: Refocusing Teacher Presence and Learning Activity , *Postdigital Science and Education* volume 2, pages923–945(2020)

Sajed AN, Amgain K. Corona Virus Disease(COVID-19) Outbreak and the Strategy for Prevention .*Europasian Journal of Medical Sciences*. 2020; 2(1): 1-4

Samei, M (2016). Investigating virtual personal fitness course alignment with national guidelines for online physical education. Ph.D thesis , Department of kinsiology and health, Georgia state University

Viner RM, Russell SJ, Croker H, Packer J, Ward J, Stansfield C, et al. School closure and management practices during coronavirus outbreaks including COVID-19: a rapid systematic review. *The Lancet Child & Adolescent Health*. 2020; 4(5): 397–404

- Viner RM, Russell SJ, Croker H, Packer J, Ward J, Stansfield C, et al. School closure and management practices during coronavirus outbreaks including COVID-19: a rapid systematic review. *The Lancet Child & Adolescent Health*. 2020; 4(5): 397–404
- Weeden, K A., and Cornwell B (2020). “The Mall-World Network of College Classes: Implications for Epidemic Spread on a University Campus.” *Sociological Science* 7: 222-241